

OBČINA ŽALEC

PREDLOG DELNEGA NAČRTA ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB VELIKEM POŽARU V NARAVNEM OKOLJU V OBČINI ŽALEC

Verzija 1.0

Številka dokumenta: 842-0001/2022

	ORGAN	DATUM	PODPIS ODGOVORNE OSEBE
Izdelal	OBČINA ŽALEC Urad za gospodarske javne službe		Aleksander Žolnir
Odobril	POVELJNIK ŠTABA CIVILNE ZAŠČITE OBČINE ŽALEC		Robert Vasle
Sprejel	ŽUPAN OBČINE ŽALEC		Janko Kos
Skrbnik	OBČINA ŽALEC		Sara Sajovic

KAZALO VSEBINE

1	VELIK POŽAR V NARAVNEM OKOLJU.....	3
1.1	Uvod	3
1.2	Ogroženost Občine Žalec.....	3
1.3	Vrste požarov	4
1.3.1	Vrste požarov v naravnem okolju	5
1.3.2	Vzroki požara v naravnem okolju.....	5
1.4	Verjetnost nastanka verižne nesreče.....	6
1.5	Sklepne ugotovitve	6
2	OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE.....	7
2.1	Opazovanje in obveščanje	7
2.2	Obveščanje pristojnih organov in služb v Občini Žalec	7
2.3	Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju.....	8
2.4	Obveščanje javnosti	8
2.5	Alarmiranje ogroženih prebivalcev.....	9
3	UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	10
3.1	Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči	10
3.1.1	Prostorski, gradbeni in drugi tehnični ukrepi	10
3.1.2	Evakuacija.....	11
3.1.3	Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev	12
3.1.4	Zaščita kulturne dediščine	13
3.2	Naloge zaščite, reševanja in pomoči	14
3.2.1	Gašenje in reševanje ob požarih	14
3.2.2	Prva pomoč in nujna medicinska pomoč	16
3.2.3	Veterinarska pomoč	17
3.2.4	Varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi	17
4	RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV.....	18
4.1	Razlaga okrajšav.....	18
5	SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	19
5.1	Priloge.....	19
5.2	Dodatki.....	19

KAZALO SLIK

Slika 1: Shema obveščanja ob velikem požaru v naravnem okolju	7
Slika 2: Obveščanje javnosti.....	8
Slika 3: Pregled ukrepov zaščite, reševanja in pomoči.....	10
Slika 4: Diagram poteka aktivnosti.....	11
Slika 5: Označevanje nepremičnih kulturnih spomenikov.....	14
Slika 6: Naloge zaščite, reševanja in pomoči.....	14
Slika 7: Diagram poteka aktivnosti prve pomoči in nujne medicinske pomoči.....	16

1 VELIK POŽAR V NARAVNEM OKOLJU

1.1 Uvod

Delni načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju v občini Žalec je izdelan na osnovi Delnega načrta ZIR ob velikem požaru v naravnem okolju v ZŠ regiji, verzija 1.0, ki ga je izdelala URSZR Izpostava Celje (št.: 8421-8/2019-6 - DGZR, z dne 07.12.2021) ter z njim tudi usklajen.

Delni načrt Občine Žalec je izdelan na podlagi Ocene ogroženosti ob velikem požaru v naravnem okolju v Zahodno Štajerski regiji (št.: 8421-8/2019-1-DGZR z dne, 26. 2. 2019, verzija 1.0) in skladno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06-UPB1 in 97/2010-spremembe ter dopolnitve), Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12), Uredbo o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07, 54/09 in 23/11), Zakonom o gozdovih (Uradni list RS, številka 30/93, 59/99, 67/02, 110/02, 115/06, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13, 17/14, 24/15 in 9/16), Zakonom o varstvu pred požarom (Uradni list RS, številka 3/07, 9/11 in 83/12), Uredbo o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Uradni list RS, številka 20/14), Zakonom o gasilstvu (Uradni list RS, številka 113/05-UPB1 in 23/19) ter splošno zakonodajo in izvedbenimi predpisi.

V delnem načrtu zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju v občini Žalec je podrobneje razdelano obveščanje ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ob velikem požaru v naravnem okolju v občini Žalec, ostala manjkajoča poglavja uporabljamo iz Načrta zaščite in reševanja ob potresu v občini Žalec (verzija 3.0).

Delni načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju v občini Žalec se aktivira v primeru izbruha velikega požara v naravnem okolju na območju občine Žalec in se za omilitve ali odpravo posledic nesreče poleg rednih služb aktivirajo tudi občinske sile ZRP v omejenem obsegu.

Odločitev o aktiviranju načrta sprejme občinski poveljnik Civilne zaščite Občine Žalec oziroma njegov namestnik.

PRILOGE:

P – 1000	Evidenčni list o vzdrževanju načrta
----------	-------------------------------------

DODATKI:

D – 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZIR ob nesreči
D – 20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP

1.2 Ogroženost Občine Žalec

Občina Žalec zajema površino v velikosti 11.710 ha. Od tega 43,1% površine prekrivajo gozdovi, kar znaša 5.048 ha. Število požarov v naravnem okolju je odvisno predvsem od podnebnih in vremenskih dejavnikov ter aktivnosti oziroma nepazljivosti ljudi.

Med letom je obseg gozdnih požarov odvisen predvsem od podnebnih značilnosti in vremenskih razmer. V dolgoletnem povprečju sta značilni dve obdobji z nadpovprečnim številom gozdnih požarov in nasploh požarov v naravnem okolju. Prvo je običajno v pozno zimskem in zgodnje spomladanskem času, od začetka februarja do začetka aprila, drugo pa poleti, predvsem julija in avgusta.

Stopnja ogroženost občine Žalec je »majhna« (razred ogroženosti 2), zato je priporočljivo na občinski ravni izdelati delni načrt zaščite in reševanja oziroma dokumente, s katerimi se določi način opazovanja, obveščanja in alarmiranja ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči.

Občinski delni načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju za Občino Žalec je v skladu z zgoraj navedenim in tretjo točko 2. člena Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. list RS, št. 24/12 78/16 in 26/19) izdelan tako, da so razdelani in usklajeni le posamezni deli Delnega načrta zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju v Zahodno Štajerski regiji, Verzija 1.0.

Ti deli so:

- velik požar v naravnem okolju,
- opazovanje, obveščanje in alarmiranje,
- zaščitni ukrepi ter naloge zaščite, reševanja in pomoči (zaščitni ukrepi ter naloge ZRP),
- razlaga pojmov in okrajšav,
- seznam prilog in dodatkov.

1.3 Vrste požarov

Požare delimo na požare v naravnem okolju, požare v naseljih in požare na prometnih sredstvih. Po obsegu so lahko požari mali, srednji, veliki in katastrofalni.

Požari v naravnem okolju so običajno povezani z nenadzorovanimi kurjenji v naravi, posebej v pomladanskih mesecih, s povečano požarno ogroženostjo v sušnih letnih mesecih, ter zaradi malomarnosti in vandalske naravnosti skozi vse leto.

Požari v naseljih so povezani s tipi vaškega ali mestnega dela naselja in z različnimi indikatorji, ki jih opredeljuje ocena ogroženosti. Požari pri stanovanjskih objektih so običajno povezani z začetkom kurilne sezone v jeseni, kot tudi z dnevnimi termini kurjenja, medtem, ko so v industriji pogojeni z delovnim procesom in vrsto dejavnosti.

Požari na prometnih sredstvih se pojavljajo tako v mobilnem prometu, kot tudi v mirujočem prometu. Pri mobilnem prometu so posebej izpostavljene tiste prometne površine, ki so prometno bolj obremenjene. Pri mirujočem prometu posebej izpostavljamo parkirišča, kjer največkrat izstopajo stari zapuščeni avtomobili.

Stopnja ogroženosti pred požari je velika predvsem v času daljše suše v pomladanskih in poletnih mesecih. Ogroženost se vsako leto veča, ker se na obronkih gozdov v hribih opušča košnja, gozdne površine se zraščajo s travo, ki v primeru suše in vetra zagori, požar se s travnatih površin razširi tudi na gozdne površine.

Stalno nevarnost za požar predstavljajo tudi nevihte v pomladanskih in poletnih mesecih. Povečano požarno ogroženost pa omogočajo tudi turisti v gorah (neosveščenost pohodnikov in neodgovorno ravnanje le teh).

V zadnjih letih se pa pojavlja vedno več požarov na hišah, gospodarskih objektih in hlevih, ki so bolj ogroženi zaradi požara, ki nastane kot posledica strele, samovžiga, napak na električnih inštalacijah in človeške malomarnosti.

1.3.1 Vrste požarov v naravnem okolju

V okviru naravnega okolja so požarno najbolj ogroženi gozdovi.

Glede na mesto gorenja se požari v gozdovih razvrščajo na:

- podtalne,
- talne,
- kompleksne,
- debelne,
- kombinirane požare,
- požarne preskoke,
- požarne viharje.

Posledice gozdnih požarov so odvisne:

- od tipa gozdnega požara,
- vrste in oblike gozda,
- drevesne sestave gozda,
- časa nastanka in trajanja požara,
- razpoložljive količine biogoriva,
- velikosti pogorele površine,
- ekološke ranljivosti območja požara.

Najnevarnejši so kompleksni požari, ki prizadenejo drevesa od tal do vrha krošnje. Poleg dreves in lesne mase je pri kompleksnih požarih razvrednoteno in uničeno rastišče v celoti in večina funkcij gozda. Okrnjene ali onemogočene so ekološke, socialne in gospodarske funkcije gozda. Gozdne sestoje, ki jih je poškodoval kompleksni požar, je treba posekati in obnoviti.

Obnova je potrebna predvsem zaradi zagotavljanja funkcij gozda, ki naj bi jih ta po požaru znova začel opravljati v najkrajšem možnem času po požaru in možnosti razširjanja škodljivih organizmov, ki bi posledično lahko povzročili dodatne škode na gozdovih ob pogorišču. S kasnitvijo pri poseku poškodovanih in odmrlih dreves se zmanjšuje kakovost lesa in izgubi še tista lesna masa, ki bi jo po požaru lahko koristno uporabili. Nikakor se ne sme podcenjevati nevarnosti in škode, ki jo povzročajo druge vrste gozdnih požarov, predvsem podtalni, ki prizadenejo oziroma uničijo koreninske sisteme.

1.3.2 Vzroki požara v naravnem okolju

Požar v naravnem okolju lahko povzroči predvsem:

- naravna sila (strela, statični samovžig in samovžig),
- človek in tehnične naprave (z iskrenjem - vlaki, s segrevanjem ali z ognjem direktno ali indirektno, odprta kurišča, ki jih razpiha veter, dela v kmetijstvu in gozdarstvu, aktivnosti oboroženih sil, s požigi, odmetavanje cigaretnih ogorkov itn.).

1.4 Verjetnost nastanka verižne nesreče

V naravnem okolju se lahko kot posledice požara pojavijo motnje v cestnem prometu ter prekinitev električne oskrbe in telefonskih povezav.

Pri požarih na bivalnih objektih v strnjenih naseljih obstaja možnost prenosa požara na bližnje objekte. Požar lahko povzroči tudi prekinitev infrastrukturnih povezav (elektrika, telefon). Možnost nastanka eksplozije ob požaru, posebno na stanovanjskih objektih, kjer je v gospodinjstvih veliko število 10 kg plinskih jeklenk tekočega naftnega plina (butan-propan) in pri plinskih centralnih peči (plinovod).

Pri požarih v industrijskih obratih, kjer se uporablja ali skladišči nevarne snovi obstaja nevarnost razvritja strupenih plinov in prenos požarov v okolje.

Pri požarih na prometnih sredstvih obstaja velika verjetnost nastanka verižne nesreče: trčenje-požar-eksplozija-razlitje nevarne snovi-širjenje strupenih plinov.

1.5 Sklepne ugotovitve

Na koncu se je potrebno zavedati, da je najučinkovitejša obramba pred požarom preventiva. Preventivni ukrepi za varstvo pred požarom, ki jih izvajajo država, občine, lastniki oziroma upravljalci gozda in drugih zemljišč ter lokalne skupnosti, so naslednji:

- pravilno kurjenje v naravnem okolju,
- redno odstranjevanje suhih organskih materialov,
- vzdrževanje prehodnosti prevoznih poti,
- čiščenje požarnovarnostnih pasov in gradnja požarnih zidov ob železniških progah, daljnovodih, plinovodih ipd.,
- graditev in vzdrževanje protipožarnih komunikacij v gozdu in gozdnem prostoru (cest, presek, poti, zidov ipd.), vodnih zbiralnikov in drugih tehničnih objektov,
- opazovanje naravnega okolja v času požarne ogroženosti,
- izvajanje preventivnega požiganja in nadzorovanih požigov, ki jih izvajajo gasilske enote zaradi preprečevanja požarov oziroma pri gašenju in reševanju ob požarih,
- vzdrževanje požarnovarnostnih pasov med objekti in gozdom,
- določitev pristajalnih mest za helikopterje in mest za zajemanje vode v prostorskih dokumentih lokalnih skupnosti.

Preventivno morajo ravnati tudi organizacije, ki gospodarijo s cestno, železniško, elektroenergetsko in drugo infrastrukturo. Organizacije skrbijo, da je območje ob infrastrukturi opremljeno s primernimi tehničnimi sredstvi in objekti, ki preprečujejo netenje požara v pasu ob infrastrukturnem objektu, vzdrževano in očiščeno gorljivih snovi, ter izvajanje drugih ukrepov varstva pred požarom.

PRILOGE:

P – 1001	Ocena ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami v Občini Žalec
----------	--

2 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

2.1 Opazovanje in obveščanje

Vsakdo, ki opazi ali izve za požar v naravnem okolju, mora o tem takoj obvestiti Regijski center za obveščanje Celje na telefonsko številko 112.

Občina Žalec ob razglasu velike požarne ogroženosti na svojem območju organizira opazovanje in obveščanje o nevarnosti požara. Pri obveščanju sodelujejo z ReCO Celje, lastniki oziroma upravljavci gozdov in drugih zemljišč, inšpektorji varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, kmetijski in gozdarski inšpektorji, delavci Zavoda za gozdove Slovenije - Območne enote Celje, kmetijci, gasilci, policija, pripadniki CZ in drugimi organizacijami, ki so prisotne v naravnem okolju (lovci, taborniki, skavti, pohodniki ...).

V sistem opazovanja in obveščanja se vključi KGZ Celje, in vsi PGD-ji v Občini Žalec. Po presoji in pripravljenosti na sodelovanje lahko v opazovanje in obveščanje vključimo tudi druge, kot so radioamaterji ter druga društva in posamezniki.

2.2 Obveščanje pristojnih organov in služb v Občini Žalec

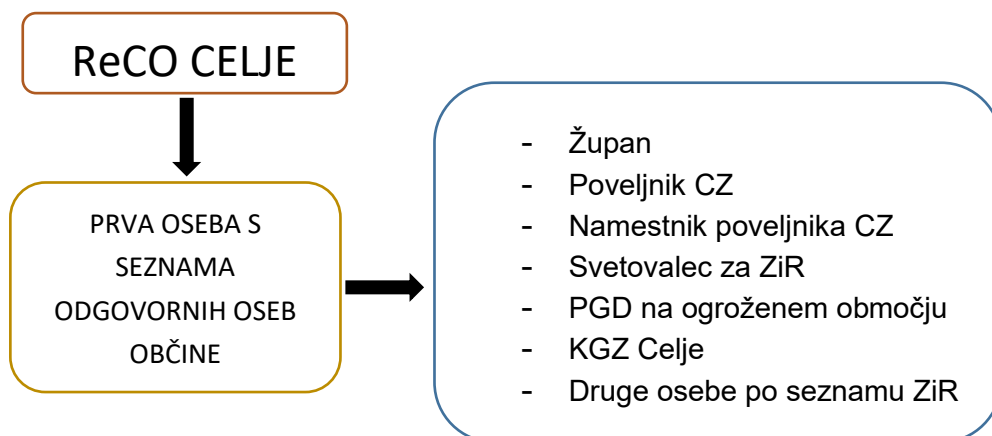
ReCO Celje na podlagi prejetega obvestila o velikem požaru v naravnem okolju na območju Občine Žalec obvešča:

- Župana Občine Žalec;
- Poveljnika CZ Občine Žalec oziroma namestnika poveljnika;
- Svetovalca za ZiR;
- PGD na ogroženem območju;
- KGZ Celje;
- Druge osebe po seznamu odgovornih oseb na Občini Žalec.

PRILOGE:

P – 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P – 2	Podatki o odgovornih osebah Občine Žalec
P – 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P – 7/6	URSZR Celje
P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov ter podatki o GPO
P – 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči

Slika 1: Shema obveščanja ob velikem požaru v naravnem okolju

Župan, vodja Izpostave URSZR Celje, poveljnik CZ in druge osebe po seznamu odgovornih oseb občine Žalec se glede na to, kdo prvi prejme obvestilo ReCO, obvestijo med seboj.

Za sprotno obveščanje odgovornih oseb na Občini Žalec in izvajalcev nalog zaščite, reševanja in pomoči, o stanju in razmerah na kraju nesreče ter o poteku zaščite in reševanja, je odgovoren poveljnik CZ občine Žalec oziroma njegov namestnik.

2.3 Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju

Obveščanje prebivalcev na ogroženem območju mora biti usklajeno z obveščanjem splošne javnosti. Za obveščanje prebivalcev o stanju na prizadetem območju je pristojna Občina Žalec, ki preko medijev prebivalce obvešča o razmerah na prizadetem območju in o izvajanju nalog ZRP.

Načini obveščanja morajo biti natančno določeni, da ne pride do dezinformacij in nesporazumov, kar bi povzročilo napake predvsem pa neprimerno odzivanje prebivalstva. Zato mora biti vsebina obvestila preiščljena, jasna in vsem razumljiva, da ne povzroča dvomov in nejasnosti. Sporočiti je potrebno samo tisto, kar je nujno potrebno. **Način obveščanja se določi glede na okoliščine in trenutne možnosti. Izbran način mora biti tak, da je zagotovljena obveščenost vseh, ki jim je obvestilo namenjeno.**

Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju se izvaja krajevno običajen način, kar pomeni na oglasni deski, spletni strani Občine Žalec (<https://zalec.si/>), v lokalnih medijih (STV, Radio Celje, Radio Štajerski val, Radio Fantasy). Občina ob požaru objavi posebno telefonsko številko (03/713 64 65), na kateri lahko državljani dobijo vse informacije, napotke kako naj ravnajo in sami sporočajo posledice nesreče.

Navodila ogroženim prebivalcem glede zaščitnih ukrepov so odvisna od nevarnosti. **Za posredovanje informacij in obveščanje prebivalcev sta odgovorna župan in poveljnik štaba CZ Občine Žalec.**

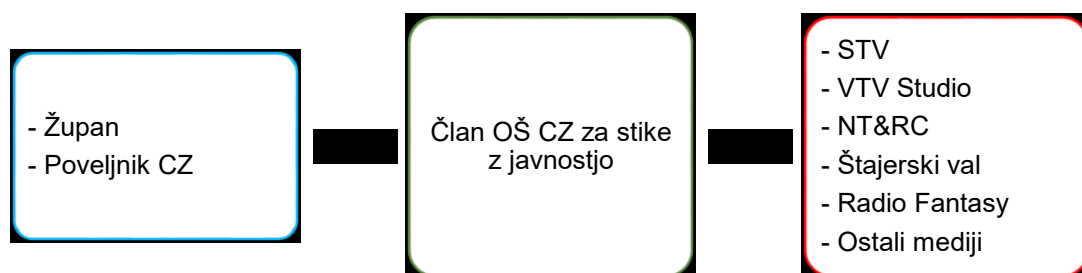
2.4 Obveščanje javnosti

Za obveščanje je odgovorna občina. Le-ta mora javnost obvestiti o nesreči pravočasno in korektno. Prav tako obvešča o obsegu nesreče, njenih posledicah in aktivnosti za odpravo posledic. **Ob večjem požaru prebivalce obvešča: poveljnik CZ občine, župan ali druga pooblaščen oseba.** Obvestilo pripravi občinska služba za ZRP skupaj z vodjo intervencije in pristojnim poveljnikom CZ. Obvestilo se posreduje po radiu, televiziji oziroma na drug krajevno predviden način. Med obveščanjem prebivalcev se posredujejo tudi ustrezni napotki in navodila.

Za obveščanje prebivalcev o pretečih nevarnostih ali o zaščitno reševalnih aktivnostih se uporabljajo sledeči načini obveščanja:

- Televizija Slovenija,
- Radio Slovenija,
- Slovenska tiskovna agencija,
- Lokalni mediji: STV, Radio Celje, Radio Štajerski val, Radio Fantasy.

Slika 2: Obveščanje javnosti

PRILOGE:

P – 18	Seznam medijev
--------	----------------

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v medijih, ki so po Zakonu o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPOMK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAvMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16, 39/16, 45/19 – odl. US, 67/19 – odl. US in 82/21) dolžna na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države.

2.5 Alarmiranje ogroženih prebivalcev

Na podlagi zbranih podatkov in dejanske potrebe regijski center za obveščanje izvede alarmiranje ob nevarnosti na ogroženih območjih požara z alarmnimi napravami v skladu s navodili in pristojnostmi. Ob nevarnosti požara, so lahko ogrožena življenja ljudi, oziroma je potrebno začeti z izvajanjem določenih zaščitnih ukrepov. Prebivalce se opozori na bližajočo nevarnost s sirenami, z alarmnim znakom za preplah. Alarmiranje odredi na podlagi lastne presoje vodja intervencije, poveljnik CZ občine ali župan.

Regijski center za obveščanje mora takoj po znakih »opozorilo na nevarnost« ali »neposredna nevarnost« posredovati obvestilo po radiu, televiziji oziroma na drug predviden način, o vrsti nevarnosti in posredovati napotke za ravnanje. V naseljih, kjer ni postavljenih javnih avtomatskih alarmnih sistemov za obveščanje o nevarnosti dodatno poskrbi štab civilne zaščite občine z fizičnim obveščanjem. Alarmiranje se lahko uporabi tudi za opozorilo na nevarnost približevanja požara gasilcem, ki gasijo požar (sprememba smeri požara).

Po prenehanju nevarnosti sporoči Poveljnik CZ Občine Žalec ali njegov namestnik ukaz za prenehanje nevarnosti. Dežurni operativec v ReCO Celje sproži alarmni znak za konec nevarnosti, ki pa je enoličen zvok sirene, ki traja 30 sekund.

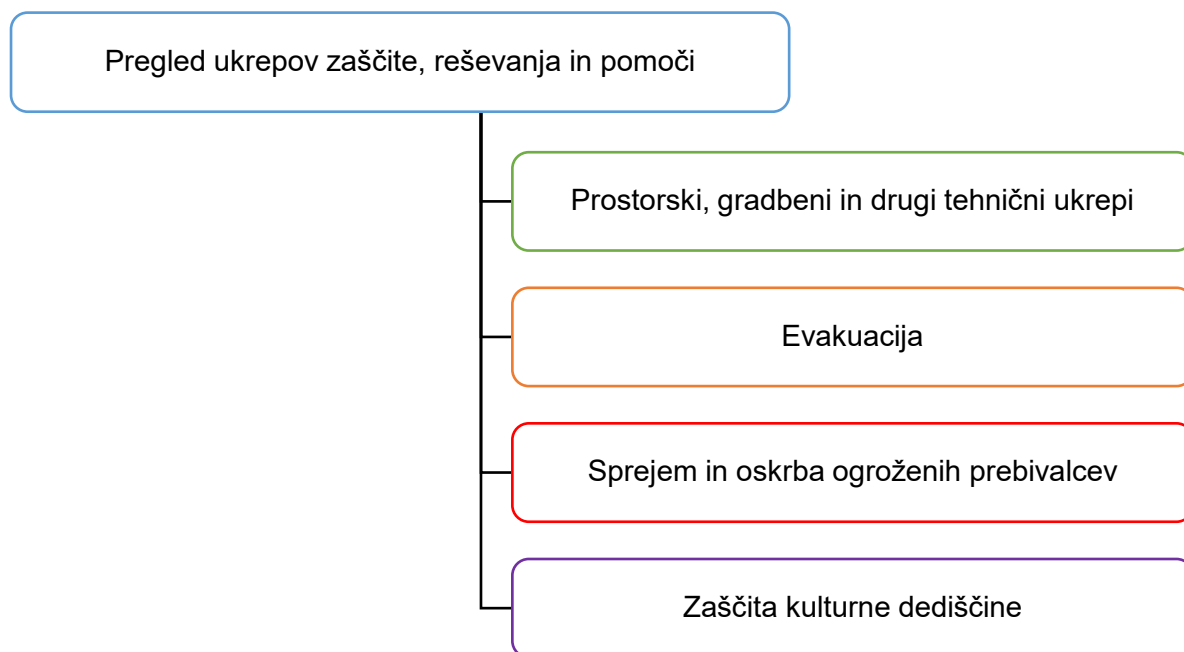
DODATKI:

D – 304	Navodilo o obveščanju, alarmiranju in aktiviranju izvajalcev nalog zaščite, reševanje in pomoči v OŽ
---------	--

3 UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

Od zaščitnih ukrepov se bodo ob velikem požaru v naravnem okolju izvajali predvsem naslednji:

Slika 3: Pregled ukrepov zaščite, reševanja in pomoči

3.1 Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči

Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči ob velikem požaru v naravnem okolju obsegajo vse tiste ukrepe in dejavnosti, ki so potrebni za preprečevanje ali zmanjšanje širjenja požara v naravnem okolju. Osnova za določitev zaščitnih ukrepov je razširjenost požara. V kolikor Občina Žalec s svojimi silami in sredstvi ne zmore izvesti zaščitnih ukrepov, zaprosi za pomoč regijo.

3.1.1 Prostorski, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Prostorski, gradbeni in drugi tehnični ukrepi se začnejo izvajati takoj, ko je razglašena požarna ogroženost naravnega okolja ali med samo intervencijo gašenja požara v naravnem okolju. Upravljalci gozdov in drugih zemljišč izvajajo naslednje ukrepe v skladu z napotki vodje intervencije ali napotki poveljnika civilne zaščite:

- gradnja in vzdrževanje protipožarnih komunikacij v gozdu in gozdnem prostoru (cest, presek, poti, zidov itn.),
- čiščenje požarnovarnostnih pasov in gradnja požarnih zidov ob železniških progah,
- graditev in vzdrževanje protipožarnih presekov, vodnih jarkov in drugih tehničnih objektov,
- vzdrževanje požarnovarnostnih pasov med objekti in gozdom,
- urejanje vodnih zajetij,
- organiziranje opazovanja in obveščanja o nevarnosti požarov.

Ob razglasitvi povečane požarne ogroženosti naravnega okolja pa se organizirajo požarne straže.

Ko požar v naravnem okolju zajame oziroma ogroža območje, kjer potekajo daljnovodi, operativec v ReCO Celje v sodelovanju s CORS posreduje Elektru Celje d.d. zahtevo vodje intervencije po izklopu daljnovodov.

Ob požaru v naravnem okolju naloge zapore cest in zagotovitev obvozov izvedejo cestna podjetja oziroma službe (Komunalna podjetja – občinske ceste). Policija izvaja nadzor in urejanje prometa na območju požara v naravnem okolju.

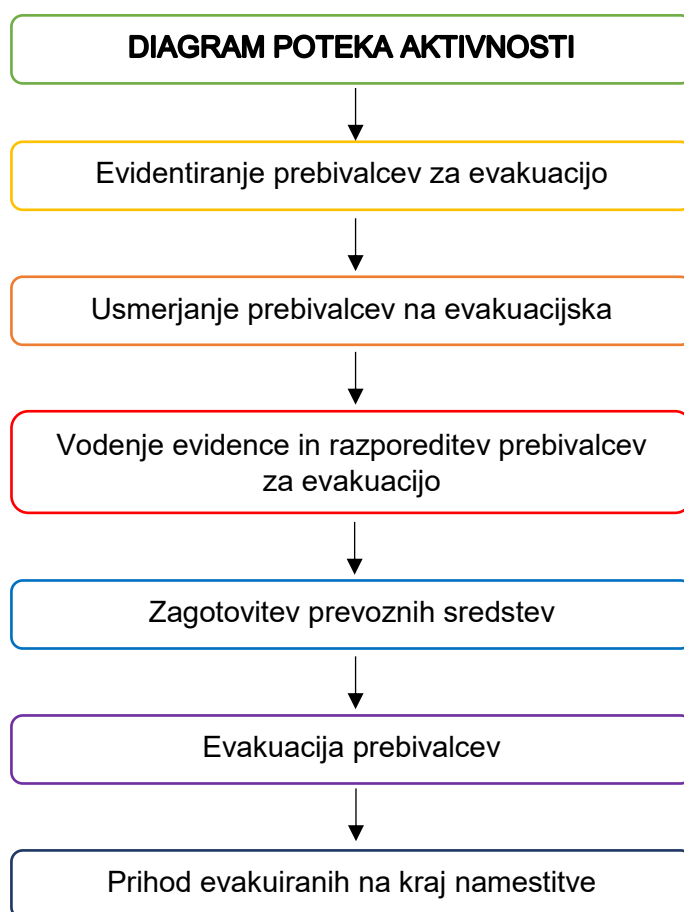
Občina Žalec oz. poveljnik Štaba CZ Občine poroča o izvedenem ukrepu poveljniku CZ za ZŠR oziroma njegovemu namestniku.

PRILOGE:

P – 10	Pregled gradbenih organizacij in društev – pogodbeniki
--------	--

3.1.2 Evakuacija

Slika 4: Diagram poteka aktivnosti

Evakuacija je organiziran umik prebivalcev z ogroženega na varnejše območje in se izvaja, če ni mogoče z drugimi ukrepi zagotoviti njihove varnosti. Evakuacijo lahko odredi župan Občine Žalec, v nujnih primerih pa tudi poveljnik CZ.

Prebivalci se praviloma ne evakuirajo z območja, ki je prizadeto; če je le mogoče, se uredijo nastanitvene zmogljivosti na prizadetem območju, čim bližje njihovim domovom.

Če vseh ni mogoče namestiti na lokacije v domači občini, se del prebivalcev evakuira v sosednje, neprizadete občine ali regije. Koordinacijo le-tega prevzame občina. Župan lahko izjemoma odredi, da morajo lastniki ali uporabniki stanovanjskih hiš in vikendov začasno sprejeti na stanovanje evakuirane prebivalce, če njihove nastanitve ni mogoče rešiti na drugačen način. Zbirališča prebivalcev ob umiku iz zgradb bodo čim bližje njihovim domovom na varnem odprtem terenu, od koder jih bodo spremljali v sprejemališča pripadniki CZ ali humanitarnih organizacij, ki bodo imeli podatke o varnih in obhodnih poteh od štaba CZ.

Občina zagotovi prevozna sredstva za prevoz evakuiranih prebivalcev, ki se organizira z osebnimi avtomobili evakuiranih, vozili avtoprevoznikov in če bi bile potrebe še večje, se v prevoz vključi vozila gasilcev. V primeru, da občina le-teh ne more zagotoviti, ji pri zagotavljanju sredstev za prevoz pomaga ZŠR.

Z ogroženega območja prednostno evakuiramo nekatere skupine prebivalcev, zlasti bolne in ostarele, invalide, rekonvalescente, nosečnice ter matere in samohranilke z nepreskrbljenimi otroki. Evakuacija lahko obsega tudi nujno preselitev živine in drugih domačih živali, kulturne dediščine ter dobrin, ki so nujne za življenje.

Občina na prizadetem območju poskrbi tudi za nastanitvene zmogljivosti (hleve) in preskrbo za živino, načeloma čim bližje domov lastnikov. Regija ji pri tem lahko pomaga z zagotavljanjem dodatne preskrbe (krma, voda).

Evakuacijo in usmerjanje ogroženega prebivalstva organizirajo občine, izvaja pa jo pristojni štab CZ občine s pomočjo enot CZ, gasilcev in policije. Po potrebi sodeluje pri evakuaciji ogroženega prebivalstva tudi SV. Evakuacijo na območju dveh ali več občin usmerja in usklajuje poveljnik CZ za ZŠR.

PRILOGE

P – 20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P – 21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev
P – 23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe ZIR v občinskih prostorskih aktih

DODATKI:

D – 9	Zaščitni ukrep evakuacija - priporočilo
-------	---

3.1.3 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Sprejem, nastanitev in oskrba ogroženih prebivalcev je v pristojnosti poveljnika CZ občine, članov štaba CZ Občine Žalec in drugih delavcev občine. Ti lahko po svoji presoji angažirajo pomoč od Rdečega križa Slovenije, Karitasa, Centra za socialno delo itd. V ta namen so že določene lokacije in objekti za začasno nastanitev.

Odgovorni iz prejšnjega odstavka za začasno nastanitev in oskrbo prizadetih prebivalcev opravljajo:

- Evidentiranje ogroženih prebivalcev;
- Urejanje sprejemališč za evakuirane prebivalce;
- Urejanje začasnih sprejemališč (le v nujnih primerih v šotore);
- Nastanitev ogroženega in prizadetega prebivalstva;
- Oskrba z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami (voda, hrana, obleka,...);
- Zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči.

V prvi fazi se pri sprejemu in oskrbi ogroženih prebivalcev posebno skrb posveča bolnim ali poškodovanim osebam, materam z dojenčki, nosečim ženskam ter starejšim osebam.

Predlog delnega načrta zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju v občini Žalec

Nastanitev se zagotavlja le, če morajo biti prebivalci evakuirani več kot šest ur ponoči in v primeru zelo slabega vremena.

Oskrba ogroženih prebivalcev zajema sprejem, nastanitev in oskrbo s hrano, pitno vodo, obleko in drugimi življenjskimi potrebščinami. Če se zaradi posledic požara prebivalci dalj časa ne morajo vrniti na svoje domove, se jih premesti v evakuacijske sprejemne centre oziroma poišče možnost za trajno nastanitev.

Občina Žalec poroča o nastanitvi in oskrbi ogroženega prebivalstva poveljniku CZ za ZŠR.

PRILOGE:

P – 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P – 22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P – 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju – pogodbene organizacije in društva
P – 25	Pregled človekoljubnih/humanitarnih organizacij
P – 26	Pregled centrov za socialno delo

DODATKI:

D – 11	Zaščitni ukrep sprejema in oskrbe ogroženih prebivalcev - priporočilo
--------	---

3.1.4 Zaščita kulturne dediščine

Zaščita kulturne dediščine obsega priprave in izvajanje ukrepov za zmanjšanje nevarnosti ter preprečevanje in zmanjšanje škodljivih vplivov požara na kulturno dediščino. Priprave in zaščitne ukrepe izvajajo lastniki in uporabniki kulturne dediščine, strokovna služba za varstvo kulturne dediščine, občine in država. Pri izvajanju zaščite kulturne dediščine ob potresu po potrebi sodelujejo tudi ustrezne enote in službe CZ, gasilske enote ter druge sile za ZRP.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, vodi register nepremične kulturne dediščine, ki je osrednja zbirka podatkov o tej dediščini na območju Republike Slovenije. Dostopen je na spletni strani <http://rkd.situla.org>. V register se vpisujejo vse enote nepremične kulturne dediščine, ne glede na tip, obseg, lastništvo ali varstveni status enote.

Pregled stanja kulturne dediščine in ukrepe za varstvo kulturne dediščine morajo občine zapisati in razdelati v svojih načrtih zaščite in reševanja. Dokumentiranje poškodb, nastalih na objektih in vsebini kulturne dediščine, opravijo strokovnjaki s področja varstva kulturne dediščine.

Objekte kulturne dediščine je potrebno čim prej zavarovati tudi pred vremenskimi vplivi, premično pa premestiti v ustrezne objekte, kjer se lahko izvajajo tudi najnujnejša konzervatorska dela. Register poleg opisnih podatkov za vsako enoto vsebuje tudi geolokacijske podatke. Nepremična kulturna dediščina, ki je razglašena za kulturni spomenik, se označuje z znakom Haaške konvencije.

Slika 5: Označevanje nepremičnih kulturnih spomenikov

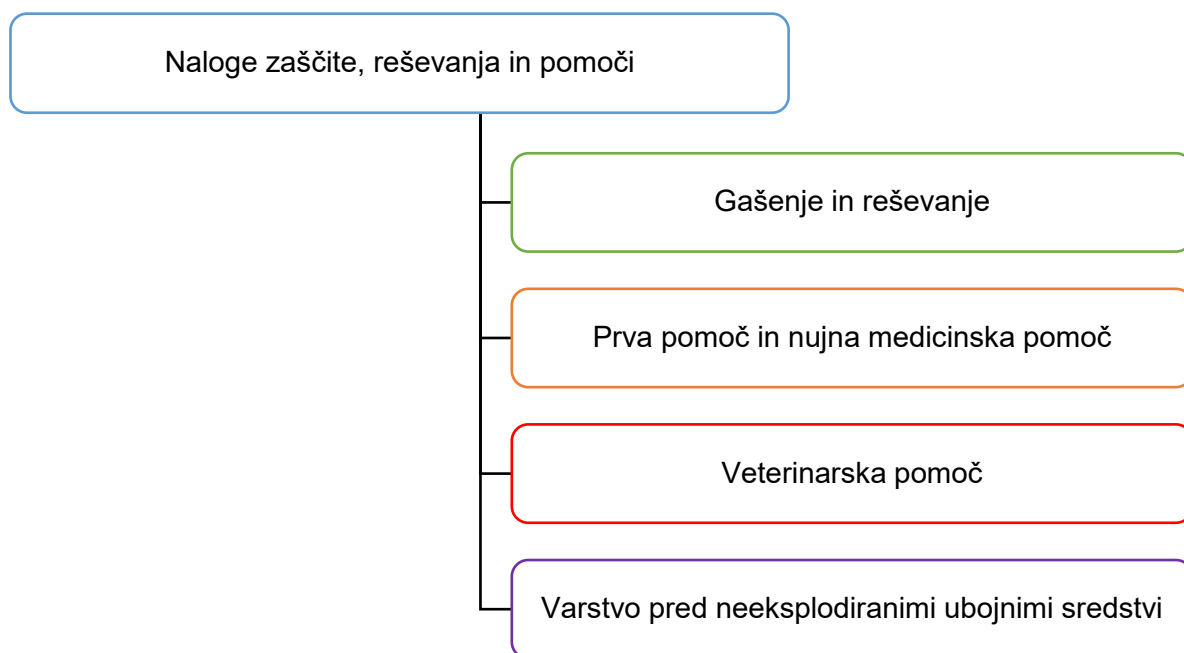
Zavod za varstvo kulturne dediščine Celje, v katerega pristojnost spada naravna in kulturna dediščina na območju Občine Žalec, mora v svojem načrtu opredeliti objekte in ukrepe in naloge za zaščito in reševanje predmetov in objektov naravne in kulturne dediščine.

PRILOGE:

P – 31	Pregled kulturne dediščine
--------	----------------------------

3.2 Naloge zaščite, reševanja in pomoči

Slika 6: Naloge zaščite, reševanja in pomoči

3.2.1 Gašenje in reševanje ob požarih

Naloge gašenja in reševanja ob velikem požaru izvajajo gasilske enote.

Gasilske enote izvajajo:

- naloge gašenja in reševanja ob požarih,
- določene naloge zaščite in reševanje ljudi ter premoženja ob požarih,
- požarno stražo,
- gasilsko stražo,
- preventivne naloge varstva pred požarom.

Vodja intervencije o prevzetih ukrepih in izvajanju nalog poroča poveljniku CZ takoj, ko se organizira delo občinskega štaba CZ.

Način izvajanja posameznih ukrepov in nalog se ureja v skladu z dejansko oceno ogroženosti na ogroženem požarišču – rajonu, z upoštevanjem vseh varnostnih meril, materialno-tehničnih in organizacijskih danosti glede na dejanski obseg ogroženih območij.

V primeru širitve nevarnosti in ogrožanja je Poveljnik CZ Občine Žalec nosilec vodenja in izvajanja vseh ukrepov in nalog reševanja ob velikem požaru v naravi na celotnem prizadetem območju.

Poveljnik CZ Občine Žalec takoj po prvih ocenah nevarnosti in ogroženosti prebivalcev določi:

- požarne sektorje oziroma rajone, obseg in kritične lokacije ter mesta gašenja, ukrepanja in reševanja,
- nadzorne točke vstopa in izstopa na požarnem območju,
- lokacije zbirnih mest in javljanja reševalnih enot,
- s policijo usklajuje območja varovanja in območja popolne/delne zapore,
- mesta odvzema požarne vode in lokacij helikopterskega prevzema vode,
- način obveščanja prebivalcev o izvajanju ukrepov, navodilih o postopkih ob velikem požaru in vzajemni pomoči,
- lokacijo poveljniškega in informacijskega središča,
- lokacijo logistične podpore izvajalcev gašenja in drugih nalog zaščite in reševanja,
- organizacijo zvez in plan javljanja in poročanja,
- vključevanje pomoči ob delu socialnih in poizvedovalnih skupin.

S takimi postopki poveljnik CZ Občine Žalec zagotavlja začetno koordinacijo reševanja in pomoči, nadzor območja in sodelovanje z ostalimi udeleženci ZRP na ogroženem območju. Poveljnik CZ, v povezavi z občinskim gasilskim poveljnikom oziroma vodjo gasilske intervencije, nudi potrebno pomoč in podporo za uspešno ocenjevanje nevarnosti in izvajanje nalog gašenja, reševanja in drugih ukrepov pomoči.

Poveljnik CZ Občine Žalec v koordinaciji s predstavnikom policije usklajuje postopke varovanja imetja evakuiranih prebivalcev in po potrebi nudi podporo pri obhodih zapuščenega oziroma evakuiranega območja.

Poveljnik CZ Občine o svojih odločitvah in stanju na območju poroča županu in nadrejenem poveljniku CZ za ZŠR, v kolikor je aktiviran njihov Štab CZ. Župan nudi skupaj z občinsko upravo in z javnimi občinskimi službami vso nujno pomoč poveljniku CZ in sodeluje pri obveščanju in izvajanju ukrepov za zagotavljanje nujne pomoči ogroženim prebivalcem.

Gašenje in reševanje ob požarih ter eksplozijah obsega:

- preprečevanje nastanka požarov,
- preprečevanje nastanka eksplozij plina in drugih eksplozivnih snovi,
- gašenje požarov,
- reševanje ob požarih in eksplozijah,
- zaščita in pomoč prizadetim,
- organiziranje požarnih straž.

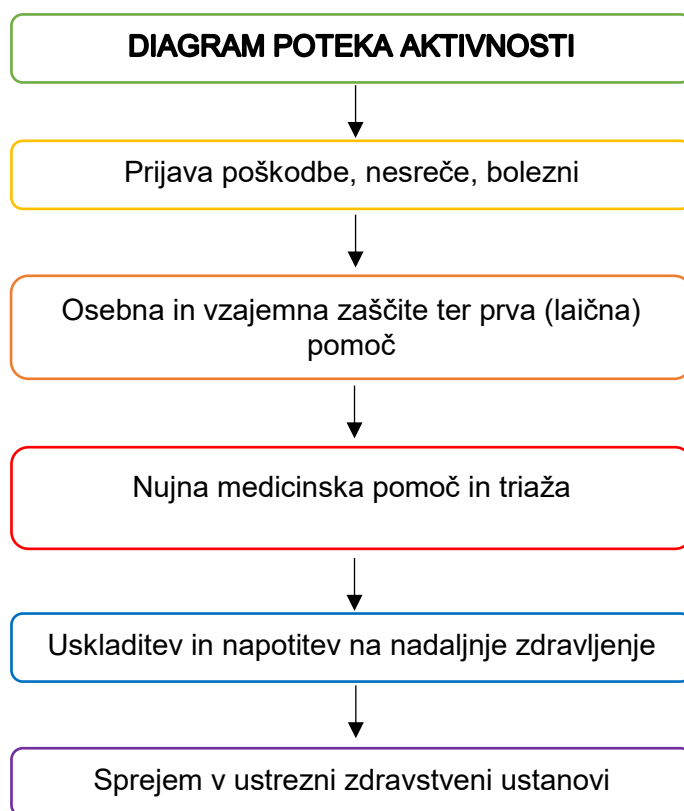
Gasilske enote sodelujejo tudi pri izvajanju drugih nalog zaščite in reševanja, še posebej pri reševanju iz jam in iz vode, ob prometnih nesrečah, pri izvajanju nalog zaščite in reševanja ob nesrečah z nevarnimi snovmi ter pri oskrbi z vodo tako na požarnem območju kot na lokacijah začasnih zbirališč in nastanitev.

PRILOGE:

P – 13	Pregled avtomobilskih lestev za gašenje in reševanje iz visokih zgradb
P – 14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode

3.2.2 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

Slika 7: Diagram poteka aktivnosti prve pomoči in nujne medicinske pomoči

Manjše poškodbe bi si prizadeti prebivalci v gašenju požara v naravnem okolju oskrbeli v okviru osebne in vzajemne zaščite. V okviru nujne medicinske pomoči se ob velikem požaru v naravnem okolju izvajajo:

- nujna pomoč, ki jo daje zdravstveno osebje na terenu ali v zdravstvenih domovih,
- nujna specialistična zdravstvena pomoč, ki jo zagotavljajo splošne in specialistične bolnišnice.

Nujno medicinsko pomoč za morebitne poškodbe (opekline, zadušitve, druge poškodbe) gasilcev, ki jih lahko dobijo pri gašenju požara v naravnem okolju, zagotavlja najbližja ekipa nujne medicinske pomoči na območju, ki ga je zajel požar.

Nasilno evakuirani praviloma doživijo hud stres in potrebujejo tudi psihološko pomoč. Posebno pomoč potrebujejo tudi reševalci in druge osebe podpore, ki so v neposrednem stiku z gašenjem in prizadetimi prebivalci. Psihološko pomoč ob velikem požaru prizadetim nudijo različni strokovnjaki (psihologi, sociologi, terapevti). Občina Žalec organizira psihološko pomoč preživelim v sodelovanju z javnimi in drugimi službami in organizacijami (Center za socialno delo, Rdeči križ, Karitas, druge humanitarne in prostovoljne skupine ter društva javnega pomena).

Pri gasilskih enotah reševalcem nudijo prvo laično pomoč ekipe prve pomoči iz lastnih vrst.

Štab CZ Občine Žalec spremlja izvajanje nujne medicinske pomoči.

PRILOGE:

P – 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P – 28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic

DODATKI:

D – 6	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči
-------	---

3.2.3 Veterinarska pomoč

Veterinarska pomoč ob velikem požaru v naravnem okolju obsega:

- Zbiranje podatkov o poškodovanih in poginulih živalih na prizadetem območju;
- Nujno veterinarsko pomoč poškodovanim živalim;
- Sodelovanje pri odstranjevanju živalskih trupel.

Poveljnik CZ oziroma Štab CZ Občine Žalec spremlja izvajanje veterinarske pomoči in o tem obvešča poveljnika CZ za ZŠR.

PRILOGE:

P – 29	Pregled veterinarskih organizacij
--------	-----------------------------------

3.2.4 Varstvo pred neeksplodiranimi ubojnimi sredstvi

Na območju občine Žalec lahko gasilci ob gašenju požara v naravnem okolju naletijo na kakšno neeksplodirano ubojno sredstvo (NUS). V primeru, da obstaja sum o obstoju NUS mora vodja intervencije upoštevati Usmeritve za gašenje požarov v naravnem okolju na območjih, ogroženih z neeksplodiranimi ubojnimi sredstvi. Po potrebi vodja intervencije preko ReCO Celje obvesti poveljnika Državne enote za varstvo pred neeksplodiranimi ubojnimi sredstvi (DEvNUS) in uskladi način gašenja požara z njim.

4 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

4.1 Razlaga okrajšav

CORS	Center za obveščanje Republike Slovenije
CZ	Civilna zaščita
CZ RS	Civilna zaščita Republike Slovenije
DEvNUS	Državna enota za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi
HA	Hektar
IPD	In podobno
NUS	Neeksplozivno ubojno sredstvo
OŽ	Občina Žalec
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
ReCO	Regijski center za obveščanje
STV	Savinjska televizija
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
UPB	Uradno prečiščeno besedilo
ZIR	Zaščita in reševanje
ZRP	zaščita, reševanje in pomoč
ZŠ	Zahodno Štajerska
ZŠR	Zahodno Štajerska regija

5 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

5.1 Priloge

P – 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P – 2	Podatki o odgovornih osebah Občine Žalec
P – 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P – 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P – 7/6	URSZR Celje
P – 10	Pregled gradbenih organizacij in društev - pogodbeniki
P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov ter podatki o GPO
P – 13	Pregled avtomobilskih lestev za gašenje in reševanje iz visokih zgradb
P – 14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode
P – 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči
P – 18	Seznam medijev
P – 20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P – 21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev
P – 22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P – 23	Pregled lokacij, načrtovanih za potrebe ZIR v občinskih prostorskih aktih
P – 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju – pogodbene organizacije in društva
P – 25	Pregled človekoljubnih/humanitarnih organizacij
P – 26	Pregled centrov za socialno delo
P – 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P – 28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P – 29	Pregled veterinarskih organizacij
P – 31	Pregled kulturne dediščine
P – 1000	Evidenčni list o vzdrževanju načrta
P – 1001	Ocena ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami v Občini Žalec

5.2 Dodatki

D – 6	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči
D – 9	Zaščitni ukrep evakuacija - priporočilo
D – 11	Zaščitni ukrep sprejema in oskrbe ogroženih prebivalcev - priporočilo
D – 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZIR ob nesreči
D – 20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
D – 304	Navodilo o obveščanju, alarmiranju in aktiviranju izvajalcev nalog zaščite, reševanje in pomoči v OŽ